

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea recursului

învinuirea lui

Leonid Bileac
(art. 325 alin. (1) Cod penal)

*(Dosarul nr. 1ra-497/2023
Nr. PIGD 1-19161501-01-1ra-30032023)*

Recursul procurorului în baza art. 427 alin. (1) pct. 6) CPP (versiunea până la 01 septembrie 2023) este vădit nefondat, deoarece argumentele din recurs contravin circumstanțelor cauzei; dreptul CSJ să trimită cauza la rejudecare; consecința neaudierii în instanța de apel a martorilor cheie aflați peste hotare care pot fi găsiți; necesitatea conform art. 118 alin. (2) CPP a acordului proprietarului pentru cercetarea automobilului poliției în vederea documentării faptelor de corupție.

23 octombrie 2024

Au examinat anterior cauza judecătorească:

Instanța de fond: Tatiana Bivol

Curtea de apel: Ion Bulhac, Ghenadie Lîsîi, Mihail Diaconu

Textul corespunde originalului

Judecând în lipsa părților recursul în cauza penală privind învinuirea lui Leonid Bileac,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Vladislav Gribincea, *Președinte*,

Ghenadie Eremciuc,

Lilia Roic-Botezatu, *judecători*,

constată următoarele:

ASPECTE GENERALE ȘI DE PROCEDURĂ

1. Leonid Bileac s-a născut în anul 1962 în Criuleni. El a fost învinuit, în temeiul art. 325 alin. (1) Cod penal, de corupție activă, manifestată prin darea unei persoane publice de bunuri ce nu i se cuvin pentru a nu îndeplini acțiuni în exercitarea funcției sale.

2. Leonid Bileac a fost apărat în recurs de avocatul Constantin Brînza și Nicu Șendrea.

3. În prima instanță cauza penală a fost examinată în procedură generală. Leonid Bileac a fost achitat. La 08 noiembrie 2021, instanța de apel a respins apelul procurorului și a menținut sentința.

4. La 22 decembrie 2022, procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Alexandru Plîngău, a depus recurs în care solicită casarea deciziei instanței de apel.

5. Urmărirea penală în această cauză a fost pornită la 21 mai 2019 și s-a finalizat la 30 septembrie 2019. Prima instanță a examinat cauza în perioada 10 octombrie 2019 – 27 mai 2021. Instanța de apel a examinat cauza între 17 iunie 2021 și 08 noiembrie 2022. Dosarul a ajuns în instanța de recurs la 30 martie 2023.

ÎN FAPT

6. La 21 mai 2019, Leonid Bileac a fost oprit de ofițerul de patrulare Veaceslav Stratulat în mun. Chișinău, pentru depășirea limitei de viteză. El este învinuit că, în încercarea de a evita răspunderea, el s-a urcat fără permisiune în autoturismul de serviciu al poliției condus de ofițerul Dmitrii Trișca și i-a solicitat ultimului să nu întocmească procesul-verbal cu privire la contravenție, oferind în schimb suma de 200 lei ca mită.

7. Inculpatul susține că cei 200 lei au căzut întâmplător din husa în care ținea documentele, iar în automobilul poliției a urcat pentru a se convinge din înregistrarea video că a depășit viteza, în timp ce un alt polițist întocmea afară procesul-verbal cu privire la contravenție. Fiind audiat în prima instanță, colaboratorul de poliție Veaceslav Stratulat a confirmat versiunea inculpatului că a fost întrebat de inculpat dacă poate vedea înregistrarea video care confirmă depășirea vitezei și că el i-a spus să se apropie de automobilul de serviciu. Între

timp, colaboratorul de poliție Veaceslav Stratulat a luat documentele și întocmea afară procesul-verbal. Colaboratorul de poliție, Dmitrii Trișca, care se afla la volanul automobilului de poliție, a declarat în prima instanță că inculpatul a urcat pe locul pasagerul din față fără permisiune. În automobil, inculpatul i-a propus de mai multe ori bani pentru a nu-i fi întocmit proces-verbal. Atunci când Trișca a refuzat, inculpatul a scos o bancnotă de 200 lei și i-a pus lângă schimbătorul de viteze a automobilului. Atunci când a văzut banii, Trișca a raportat încercarea de mituire și a chemat grupa operativă. Al treilea martor, Dorin Negura, de asemenea colaborator de poliție, a declarat în prima instanță că Veaceslav Stratulat i-a comunicat că inculpatul i-a propus și lui mită atunci când a luat documentele pentru a întocmi procesul-verbal, însă el a refuzat. Veaceslav Stratulat nu a făcut asemenea declarații în instanța de judecată.

8. La 27 mai 2021, prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, Leonid Bileac a fost achitat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 325 alin. (1) Cod penal, pe motiv că nu s-a constatat existența faptei infracționale. Instanța a constatat că între declarațiile date la etapa urmăririi penale și cele date în instanța de judecată de către cei trei colaboratori de poliție existau contradicții cu privire la modul cum au ajuns bancnota de 200 lei lângă schimbătorul de viteze. Înregistrări video în acest sens nu au fost prezentate. De asemenea, coruperea activă era illogică atât timp cât procesul-verbal deja se întocmea la momentul pretinsei încercări de mituire. Instanța de asemenea a menționat că cercetarea automobilului de poliție, în care a fost găsită bancnota, nu a fost efectuată cu acordul proprietarului automobilului și, în temeiul art. 94 Cod de procedură penală, probele obținute în urma cercetării automobilului nu pot fi puse la baza sentinței, deoarece nu a fost autorizată de judecător. Chiar dacă Dmitrii Trișca a fost de acord cu efectuarea cercetării automobilului, el nu era proprietarul automobilului. Instanța a interpretat dubiile existente cu privire la vinovăție în favoarea inculpatului.

9. La 11 iunie 2021, procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Vitalie Codreanu, a depus apel. El a solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei și adoptarea unei noi hotărâri prin care Leonid Bileac să fie recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 325 alin. (1) Cod penal și să stabilească pedeapsa de trei ani închisoare, cu amenda în mărime de 3.000 unități contravenționale. Procurorul de asemenea a propus suspendarea, în temeiul art. 90 Cod penal, a pedepsei cu închisoare pe o perioadă de probă doi ani. Procurorul a indicat că instanța a evaluat greșit circumstanțele de fapt, ignorând declarațiile martorilor și fără a justifica de ce acestea nu sunt credibile. El a contestat afirmația instanței că nu au fost suficiente probe video care ar confirma incidentul, având în vedere că echipamentele agenților de patrulare nu erau dotate în anul 2019 cu camere video.

10. În instanța de apel, martorii acuzării, Veaceslav Stratulat și Dorin Negura au fost audiați din nou. Veaceslav Stratulat a negat că inculpatul i-ar fi propus bani pentru a nu întocmi procesul-verbal. El de asemenea a declarat că în anul 2019 automobilul în cauză nu era echipat cu camere video care să înregistreze ce se

întâmplă în interiorul automobilului. Dorin Negura a declarat că în automobilul poliției erau montate camere în anul 2019, însă nu era sigur dacă acestea erau funcționale. Dmitrii Trișca nu a fost audiat în instanța de apel deoarece se afla peste hotare și nu se cunoștea când va reveni în țară.

11. La 08 noiembrie 2022, colegiul penal al Curții de Apel Chișinău a respins apelul procurorului și a menținut sentința instanței de fond. Instanța a menționat că probele administrate nu sunt suficiente pentru a demonstra vinovăția inculpatului. Instanța a reiterat argumentele din sentință și a notat faptul că martorii audiați în instanța de apel nu au adus clarificări utile. Decizia motivată a fost pronunțată pe 06 decembrie 2022.

12. La 22 decembrie 2022, procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Alexandru Plîngău, a depus recurs în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală. Recurentul solicită casarea totală a deciziei instanței de apel, cu remiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel. În motivarea recursului se invocă că instanța de apel a omis să examineze detaliat declarațiile martorilor, inclusiv faptul că Dorin Negura a declarat în prima instanță că inculpatul a încercat să îi ofere mită și lui Veaceslav Stratulat. Procurorul a mai menționat că în automobilul de poliție nu erau camere video, iar obligarea de a prezenta asemenea înregistrări este o solicitare excesivă.

13. La 30 martie 2023, Curtea Supremă de Justiție a solicitat părților depunerea referinței la recurs. La 26 aprilie 2023, Avocatul Constantin Brinza a prezentat referința prin care a solicitat respingerea recursului declarat de procuror deoarece este neîntemeiat. La 02 mai 2023 și avocatul Nicu Șendrea a depus referință în care a solicitat același lucru.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

14. Articolul 3 Cod de procedură penală prevede următoarele:

„(1) În desfășurarea procesului penal se aplică legea care este în vigoare în timpul urmăririi penale sau al judecării cauzei în instanța judecătorească.

(2) Legea procesuală penală poate avea efect ultraactiv, adică dispozițiile ei, în perioada de tranziție la o nouă lege procesuală penală, pot rămâne aplicabile acțiunilor procesuale reglementate de legea nouă. Caracterul ultraactiv se stipulează în legea nouă.”

15. Modul de examinare a recursurilor împotriva deciziilor instanțelor de apel a fost modificat prin Legea nr. 246/2023, în vigoare din 1 septembrie 2023. Conform art. XI alin. (3) al acestei legi:

„Recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.”

16. Art. 118 alin. (2) Cod de procedură penală prevede următoarele:

„Cercetarea la fața locului a încăperii sau a domiciliului se efectuează cu acordul în scris al proprietarului sau al posesorului ori, în lipsa acestuia, al unuia dintre membrii majori ai familiei sale. ... În lipsa acordului în scris, cercetarea la fața locului a încăperii sau a domiciliului se efectuează în baza ordonanței organului de urmărire penală, cu autorizarea judecătorului de instrucție.”

17. Cererea de recurs a fost depusă până la 1 septembrie 2023. La acea dată, partea relevantă a art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală era următoarea:

„(1) Hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în următoarele temeuri:

...

6) instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței;”

18. Articolul 432 Cod de procedură penală prevede următoarele:

„(1) Instanța de recurs examinează admisibilitatea recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în baza materialelor din dosar.”

19. Articolul 325 alin. (1) Cod penal, la momentul săvârșirii infracțiunii, prevedea următoarele:

„Promisiunea, oferirea sau darea, personal sau prin mijlocitor, unei persoane publice sau unei persoane publice străine de bunuri, servicii, privilegii sau avantaje sub orice formă, ce nu i se cuvin, pentru aceasta sau pentru o altă persoană, pentru a îndeplini sau nu ori pentru a întârzia sau a grăbi îndeplinirea unei acțiuni în exercitarea funcției sale sau contrar acesteia

se pedepsește cu închisoare de până la 6 ani cu amendă în mărime de la 2000 la 4000 unități convenționale, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 6000 la 10000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

20. Recursul examinat a fost declarat în termenul de 30 de zile de la pronunțarea deciziei motivate a instanței de apel, adică a fost depus în termen.

21. Conform sensului art. 3 alin. (1) Cod de procedură penală, judecătorul emite actul de dispoziție conform legii procesuale penale în vigoare la ziua emiterii lui, iar alin. (2) al aceluiași articol permite caracterul ultraactiv al legii procesual - penale, însă doar cu condiția că caracterul ultraactiv este prevăzut de legea nouă. Legea nr. 246/2023, în vigoare din 01 septembrie 2023, a schimbat fundamental temeiurile și procedura de judecare a recursurilor împotriva deciziilor instanței de apel, iar această legea conține o normă de acordare a caracterului ultraactiv al

prevederilor abrogate prin Legea 246/2023, însă norma în cauză se referă doar la temeiurile de recurs. Prin urmare, toate celelalte schimbări aduse procedurii de examinare a recursurilor prin Legea nr. 246/2023, inclusiv cele privind admisibilitatea recursului, limitele judecării recursului și decizia instanței de recurs, se vor aplica și recursurilor care au fost declarate până la 01 septembrie 2023.

22. Art. 434 Cod de procedură penală prevede că instanța de recurs verifică „legalitatea hotărârii atacate” doar „în limitele invocate în recurs”. Această prevedere nu permite instanței de recurs să admită recursul din alte considerente decât cele invocate în recurs. De asemenea, ea nu permite instanței de recurs să verifice oportunitatea unei soluții judecătorești date de instanța de fond sau apel atât timp cât aceasta este legală.

23. Recurentul solicită trimiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel. După cum a fost constatat în para. 21, recursurile depuse până la 01 septembrie 2023, sunt examinate potrivit procedurii noi. Conform art. 435 Cod de procedură penală, Curtea Supremă de Justiție poate dispune rejudecarea cauzei doar dacă eroarea judiciară admisă de curtea de apel nu poate fi corectată în instanța de recurs. Prin urmare, remiterea la rejudecare este excepția, iar înlăturarea de către instanța de recurs a erorii, fără remitere la rejudecare, este regula (*mutatis mutandis* încheierea în cauza nr. [1ra-1213/2023](#), § 26).

24. Recursul a fost depus în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) din Codul de procedură penală, iar acest temei se referă la motivarea deciziei instanței de apel. El conține cinci situații distincte.

- a) instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel;
- b) hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția;
- c) motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii;
- d) dispozitivul hotărârii este expus neclar;
- e) instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția.

25. Completul reiterează că simplul fapt al dezacordului cu motivarea instanței de apel nu cade sub incidența art. 427 alin. (1) pct. 6) al Codului de procedură penală, iar temeiul prevăzut la para. 24 lit. a) ar trebui interpretat ca obligând instanța de apel să combată convingător toate argumentele din apel care, dacă ar fi admise, ar schimba soluția instanței. El nu poate fi interpretat ca obligând instanța să combată argumentele care nu pot avea vreun efect asupra soluției. Acesta este și standardul de motivare impus de art. 6 din CEDO (a se vedea hotărârile CtEDO [Moreira Ferreira v. Portugalia](#) (nr. 2), 2017, § 84; [S.C. IMH Suceava S.R.L. v. România](#), 2013, § 40).

26. Recurentul invocă că pct. a) și e) din cele cinci situații prevăzute în temeiul de la art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală sunt aplicabile prezentei

cauze, însă din motivarea recursului rezultă că recurentul nu este de acord cu aprecierea probelor.

27. Martorul Dmitrii Trișca, principalul martor pe care se bazează acuzarea, nu a fost audiat în instanța de apel pe motiv că se afla peste hotare. Prima instanță a constatat că declarațiile acestuia nu sunt suficiente pentru a constata vinovăția. Procurorul nu a asigurat prezența martorului acuzării în instanța de apel. Completul reiterează că, atunci când este contestată credibilitatea sau aprecierea dată de prima instanță probelor testimoniale esențiale, inversarea aprecierii acestora în instanța de apel fără examinarea nemijlocită a acestora în instanța de apel, în principiu, este contrară dreptului la un proces echitabil (*mutatis mutandis* hot. CtEDO [Dan v. Moldova nr. \(2\)](#), 2020, §§ 57-67). Procurorul nu a susținut că martorul nu mai este în viață și nu a probat în mod credibil că nu a putut să-l găsească (*mutatis mutandis* hotărârea [Al-Khawaja and Tahery v. Marea Britanie](#), 2011, §§ 119-147). Din contra, martorul a fost constatat la telefon și a comunicat că nu știe când va reveni în țară (f.d. 25 vol. 2). Prin urmare, contrar celor invocate în recurs, instanța de apel nu avea dreptul să dea o apreciere opusă declarațiilor acestui martor.

28. Procurorul de asemenea a menționat în recurs că instanța de apel nu a luat în calcul că în automobil nu erau montate camere video și că aceasta nu a apreciat declarațiile martorului Dorin Negura precum că, din spusele lui Veaceslav Stratulat, inculpatul a încercat să dea mită și ultimului. Poziția procurorului este contrară declarațiilor făcute de acești martori în instanța de apel. Stratulat a negat că camera video există în automobil, iar Negura susținea contrariul, însă nu era sigur dacă camera funcționa. Acest dubiu trebuie interpretat în favoarea inculpatului. De asemenea, Stratulat a negat faptul că inculpatul a încercat să-i ofere mită (a se vedea para. 10).

29. Prima instanță a refuzat să pună la baza sentinței rezultatele cercetării automobilului poliției, pe motiv că nu a existat acordul proprietarului automobilului, iar cercetarea nu a fost autorizată de judecător. Instanța de apel a subscris acestei poziții. Această poziție nu este împărtășită de Curtea Supremă de Justiție. Din câte se pare, instanțele ierarhic inferioare și-au bazat poziția pe art. 118 alin. (2) Cod de procedură penală (a se vedea para. 16). Instanțele au mai menționat că nu a existat acordul proprietarului pentru cercetarea automobilului, iar acordul polițistului care avea în posesie automobilul nu este suficient. Această interpretare este contrară art. 118 alin. (2) Cod de procedură penală, care face referire la acordul „proprietarului sau al posesorului”. Această normă se referă la cercetarea încăperilor sau a domiciliului și a fost introdusă pentru a proteja împotriva ingerințelor abuzive în viața privată. Automobilul de serviciu al poliției nu poate fi considerat o „încăpere”. Solicitarea autorizației din partea judecătorului de instrucție pentru cercetarea automobilului poliției, în scopul documentării faptelor de corupție, este o cerință excesivă având în vedere că automobilul aparține statului, iar prin cercetarea automobilului nu se încalcă drepturile nimănui. Totuși, această constatare nu afectează soluția pe marginea recursului.

Punerea la baza sentinței a procesului-verbal cu privire la cercetarea automobilului nu afectează cu nimic constatările din paragrafele 27 și 28.

30. Din considerentele menționate mai sus și având, recursul care nu se încadrează în temeiul prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală (în redacția de până la 01 septembrie 2023). Drept consecință, în conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 3) Cod de procedură penală,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Declară inadmisibil recursul procurorului Alexandru Plîngău împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 08 noiembrie 2022.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Vladislav Gribincea

Judecători

Ghenadie Eremciuc

Lilia Roic- Botezatu